

našega „Štajerca“ in svojo „Domovino.“ Razprostri popolnoma našega „malega Štajerca“ in ga položi na „Domovino“, potem bodeš spoznal, da je naš „Štajerc“ dvakrat tako velik kakor tvoja „Domovina.“ Ljubi prijatelj! ako stane „Domovine“ ena številka 5 krajcarjev, mogel bi po takem naš „Štajerc“ veljati 10 kr., a on stane samo 2 krajcarja. Uči se računati ljuba krota, lagati pa se odvadi, saj veš da lagati se ne sme in je greh.

Našim naročnikom.

Od veliko naših naročnikov dohajajo vedno pri-
tožbe, da „Štajerca“ niso dobili. Mi prosimo torej
vsakega našega naročnika, ki „Štajerca“ najdalje do
prve nedelje po izdaji ne prejme, da nam to nemu-
doma pismeno naznaniti blagovoli, da nam bo mogoče
pravočasno radi pošte potrebne korake storiti.

Razne stvari.

**Gospod Möller, zastopnik berolinske firme
Köpke, došel je v Ptuj. Stanuje v nemški društveni
hiši pri gospodu Blaschitz-u in kupuje jabolka v
vsaki množini.**

(Sv. Anton v Slov. Goricah.) Na dan Velike gospoj-
nice 15. avgusta sta se vračala iz božje poti, od sv. Trojice
fanta Tomaž Slana in Sebastijan Bižik domov v Kraljevec, fare
Sv. Jurija ob Ščavnici. Med potom v Brengovi, pa so nju po-
čakali, ter napadli z noži, brata Jakob in Martin Kovačič, ter
brata Alojz in Franc Pučko vsi iz Župetijec fare Sv. Antona.
Slana so grozno ranili na prsih, do pljuč in od levega očesa
do zob z notraj v ustih, ter bo težko da bi okrevaj. Bižik pa
je srečno pete odnesel. Pa tem zlobnežem še ni bilo dovolj. Ko
so že Slana zdelali in ga pustili v krvi ležečega, ter so še po-
tem napadli, v Župetincih pri Fekonjevej gostilni mimogredoča
tamošnjega občinskega predstojnika g. Matija Kos-a in pošte-
nega, miroljubnega ter značajnega mladeniča Jožefa Štelcar-ja iz
Kraljevca. S Štelcar-jem bi bili gotovo ravno tako storili kakor
s Slanom, ko bi se njim ne bi mogel izmuzniti. Hudobneže
so žandarmi že spravili v varno zavetje.

(Iz Sv. Vida pri Ptuj. Grdo ravnanje.) 61-letni
prevžitkar Janez Trafela iz Trdoboje bil je 10. t. m. od ko-
čarskega sina Antona Merc-a brez povoda tako pretepan, da
je na večih krajih težko poškodovan. Merc-a so za njegovo ju-
naštvo v Ptuj pri c. kr. sodišču zaprli.

(Polenshak pri Ptuj 17. julija. Junak z nožem.)
V nedeljo dne 5. t. m. popivali so že dopoldne lesni delavci
(Kranjci in Hrvati) v gostilni Jurija Lovrec-a na Polancih, popol-
dan šli pa so v gostilno Franca Šorija. Kranjcu Antonu Betal-u
se je mošnjiček z denarjem spraznil, krčmar mu pa na upanje
ni hotel nič dati, in tudi njegov delovodja Gregorek se ga ni
usmilil. Betal se je zaradi tega tako razburil, da je takoj nož
potegnil in začel z njim mahati. Po prihodu krčmarja Šorija
je Betal nož zopet nazaj v žep spravil, nato pa šel ven in svo-
jemu tovarišu Franc Leskovec-u skoz okno kričal: »imaš ko-
rajžo!« Leskovec je na to šel ven, ko pa je prestopil prag,
bil je že z nožem sprejet. Betal je Leskovec-u nož večkrat v
glavo zasadil, tako da je težko ranjen. Leskovec-u prihitela sta
delovodja Gregorek in delavec Franc Peršon na pomoč, pa
tudi ta dva je Betal z nožem obdelal in obema težke telesne
poškodbe prizadjal. Betal-a so pri c. kr. sodišču v Ptuj zaprli.

(Nesreča na Ptujski Gori.) Dne 11. t. m. o 1/2 4 uri
zjutraj peljal je kmet Pekmajer iz Majšperga težko naloženi voz
kamenja čez Ptujsko Goro proti Ptuj. Na sredi klanca utrga
se zavora in voz s kamenjem drvi z največjo silo po klanecu
navzdol. Po nesreči prideta dva kmečka voza s kravami vpre-
žena ravno v tistem času nasproti po hribu gor. Ker je bilo

še mračno ni se dalo v naglici ogniti in tak so treščili skupaj.
Kmet Štefan Turk iz bližnje vasi je prišel med vozova in za-
dobil težke poškodbe na glavi, dvema kravama pa so bile
zadnje noge odbite. Na ravno tistem kraju so se že večkrat
nesreče zgodile, in celo ljudje so tam že svoje življenje zgubili.

(Z nožem zabodel.) 15. t. m. zvečer nastal je v nek-
gostilni v Lendovi velik pretep, pri katerem je mizar Štefan
Klep od Sv. Miklavža zadobil eno globoko rano v trebuh,
eno v levo roko. On je smrtnonevarno ranjen. Prepeljali so ga
u bolnišnico in ga tam operirali.

(Iz kota na Pohorji.) Smiliš se mi ubogi »Štajerc«
ker vse na tebe leti. Celó točo z bliskom in gromom bi na te
poslali, ko bi jo znali narediti. Pa saj nič ne pomaga. Z veseljem
pričakujemo tisti čas, v katerem te bomo lahko vsaki teden
vsaj enkrat brali, in si s tvojimi nauki na umu, kakor na polju
loži pomagali in ravnali. Mi Pohorci te radi beremo, in smo
veseli, da tudi med nas prihajaš. Samo enemu med nami n-
po volji, našemu preslavnemu županu, od katerega bi lahko
cele bukve spisali z naslovom: Zgledno življenje na Pohorji.
Ne bom dalje razjavil; samo vprašal bi Vas rad: »Ljubi mo-
župan kje neki imate pravico vsakega »Štajerca«, ki pride v
občino Kot, če ga v roke dobite zažgati?« Ne, ne, le počasi.
Pred svojim pragom prej pometite, potem še le drugim zgledu
dajate. Če Vam pa pride po usodi vendar le kak »Štajerc«
v roke, prosimo Vas ponižno, prizanesite mu, saj veste kaj moramo
mi vse Vam prizanesti. Če Vas pa »Gospodar« tako lepo uč-
smo pa veseli, da ga ne dobimo.» Neubogljiv Kotničar

(Z revolverjem.) Pretečeni četrtek zvečer šlo je neka-
g. Treff-ovih delavcev, ki so že precej pijani bili, v gostilno g. Mar-
činko-ta na Kaniža predmestji. Tam so vsakovrstne nerodnosti
počenjali. Če tudi se jih je večkrat iz gostilne odpravilo, silili
so še vedno nazaj. Napadli so ženo gostilničarja in jo s pestmi
obdelovali. Ko je gostilničar iz kleti nazaj prišel in vse to
videl, začel je delavce skoz vrata ven porivati, na kar pa so
ti prav po roparsko z vsakovrstnim orodjem začeli po vratih
razbijati — tako dolgo, da so se vrata odprla. Nato vdrli so
v hišo, kjer pa jih je gospod Marčinko s polnim revolverjem
pričakal. G. Marčinko vstrelil prvikrat kot v opomin v zrak, a
v trenutku zgrabil ga je eden od napadovalcev za vrat. Počila
sta nato še dva strela in en napadalec z imenom Čizek padel
na tla — zopet vstane in nekaj korakov beži, potem se pa
nezavesten zgrudi na tla. Ena krogla zadela ga je blizu srca.
Čizek-a odpeljali so nato v ptujsko bolnišnico, kjer je drug
dan vsled smrtne rane umrl.

(Iz Konjic) se nam poroča, da se je tam pri streljanju
proti toči 29. julija zgodila nesreča. Ko so ob 6. uri popoldan
začele strelne postaje delovati, zleti strelna uta v zrak, strelača
Franceta Pukl-na pa vrže 38 korakov preč. Čudno je, da ga
ni usmrtilo, ampak ga le nevarno osmodilo. Pukl pravi, da je
ko je špago »cinder« prižgal in takoj šel drug možnar napolnjevati
je prižgani možnar vstrelil in špago pa tako nesrečno v uto
ravno na smodnik vrglo, da se je isti vžgal. Kaj se je potem
zgodilo, pravi, da ne ve. Preiskava pa pravi, da je mogla strela
v uto vdariti, in tako nesrečo povzročiti.

(Smrt in pogreb konzumnega društva v Šoštanji.)
»Ljubi kmet! Nikdo se do sedaj ni brigal za tebe. Siromal-
si; tvoj trgovec te je izsezel, zdaj bomo pa mi prijeli krama-
rijo v roke. Ti bodeš ud konzumnega društva intam ne bo
samo ceneje kakor pri trgovcu kupil, ampak bodeš koncen-
leta pri sklepu računa še lepi del dobička nazaj plačnega
dobil.« Te besede so raznašali klerikalci po našem mirnem
trgu. V resnici sladke so bile te besede in limanica nastavljen
ubogemu kmetu, zvodila je nekatere na tisto, da so se pri-
družili konzumnemu društvu. Kaj so vedeli kmetje od tega
da vsled pristopa tudi dobrostojnost za blago prevzamejo, ka-
jim pa prej nikdo ni povedal. Kramarija se je odprla — pa
kak čudež! Blago je bilo veliko dražje kot pri drugih trgovcih
in nič se ni moglo tam kupiti. Ogibali so se kmetje te nesrečne
„zadrega“ in vidli so, da so od ustanoviteljev tega društva tako
kakor se je na mnogih krajih naše spodnje štajerske dežele
zgodilo — zapeljani in oškojeni bili. Možje, ki imajo od trgo-

vine toliko izobraženosti kot čevljar od poljedelstva, so stali na čelu te „zadreg“. Ubogi kmetje so dajali svoje težko zaslužene krajcarje v to kramarijo; pa kam so prišli tisti denarji? — ni jih več. Nahajajo se pri nekaterih židovskih trgovcih na Dunaju in drugot, kateri si roke menčajo in smejiijo čez tako lahko zasluženi dobiček, katerega so si iz kmetovih žuljev pridobili. Šoštajnski konzum stoji danes pred bobnom. V hišo, od katere se je kmetom toliko obečalo, nastavl se je bankerot. 4461 K 66 h morajo družniki, verni in pošteni kmetje, kot dragi spomin na to kramarijo plačati. Dva konzuma in sicer ta drugi na Frankolovem, kateri zadnji je v žalosten spomin od farovžkega komija, kaplana Jakoba Palir-ja zapuščen, sta v kratkem žlahtno zaspala in kmalu bomo tudi od drugih bankerotov takih zadrug slišali, ker že od vseh stranij škriplje in poka. Revščina po naši ubogi spodnji štajerski deželi je skoraj pri vsaki hiši doma. Naši ubogi kmetje še za davek ne morejo denarja skupaj spraviti, zdaj jih pa še plačila za ta nasrečni konzum mučijo, ki jih bo celó spravil na boben. Namesto da bi zapeljivci ubogega kmeta, namesto da bi tisti, ki so kmeta z sladkimi besedami k takim farovžkim eksperimentom prisilili, namesto da bi tisti kaplani, kateri ta konzumna društva ustanovljajo — zgubo, katera je neizogibna — sami plačali, pa konzumu, katerega so v nesrečo kmeta ustanovili, hrbet obrnejo in prepustijo ude židovskim rokam, iz katerih so poprej blago dobili, ne menoč se kaj bodo tisti ž njimi naredili. Tudi gospod kaplan v Leskovci že prosi, da bi se prestavil, ker pri „kšeftu“ konzuma le zguba kaže, misleč: boljše je, da grem „prej kot poznej“. „Vsak čevljar naj ostane pri svojem kopitu“, pravi neki stari pregovor in naj bi si tega ti mladi nesrečo doprinašajoči kaplani na čelo zapisali. Veliko nesreče so že skoz svoje kramarije nepotrebno našim kmetom povzročili. Kmetje poslušajte dober svet: odtegnite vaše roke proč od teh farovžkih kramarij, ker vam niso za drugo kakor za nesrečo in v pogubo. Kmetje šoštajnske okolice so nam že „učno plačilo“ dali in s tem konzum na večno pokopali. — Zaspala je krava, katero so kmetje pri rogah držali, židje in ustanovitelji konzuma pa za vime molzli. — Počivaj sladko. —

(Prebrisanost ustanoviteljev konzumnih društev.)

Kakor nam kažejo pravila kmetijskih društev, so gospodje ustanovitelji prebrisane glave. Iz teh pravil se razvidi, da ti gospodje že od vsega začetka niso imeli zaupanja v svoje počenjanje, to je v svoje kramarije. § 4 teh pravil namreč govori, da član ne sme poprej kakor meseca oktobra in sicer pismeno načelniku svoj delež in odstop odpovedati in da še potem eno celo leto kot ud društva ostane. To se namreč pravi, da še po napovedanem odstopu celo leto za zgubo z svojim celim premoženjem dober stoji. Vidi kmet na primer meseca januarja, da se pri konzumu slabo gospodari, ne more pa poprej kot mesca oktobra tistega leta svoj odstop naznaniti, ostane potem še do oktobra prihodnjega leta, torej z vsem 22 mescev ud društva in plačnik zgube. Kaj se pa v teh 22 mesecih lahko zgodi, to si vsakdo zamore misliti in to tembolj ako gospodarje teh konzumnih društev pogleda. Vsakemu udu konzumnega društva naj bode zategadelj rečeno, da pravočasno in pismeno odstop načelnikstvu naznani, da se mu ne bode tako kakor Šoštajnskim kmetom zgodilo.

(Razganjači našega „Štajerca.“) Velikokrat smo se že mogli prepričati, da posebno naši gospodje duhovniki nad „Štajercom“ razsajajo in sicer gotovo samo zato, ker je ta list namenjen ubogemu kmetu, kateri danes pod uplivom klerikalne stranke stoji, oči odpreti in mu pot pokazati, po katerem lahko k zboljšanju njegovega stana pride. Posebni razganjači „Štajerca“ so gospod župnik v Pilštanju in njegovi tovariši v Zagorji in Prevarji. Kje ga zagledajo tam se jezijo, da jim skoraj žile popokajo. Prisiljeni smo zategadelj tote gospode razganjače vprašati, kaj da jim je „Štajerc“ storil, in tudi ako imajo katoliško vero, ali pa če celo kateremu drugemu Bogu služijo?! Ti gospodje hočejo biti zastopniki Boga. Pridgajo najmanj trikrat v tednu besede našega Zveličarja „ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe“ pa delovanje teh gospodov je čisto drugačno. Besede le besede ostanejo, njih vest je pa polna sovraštva do vsakega pravično mislečega človeka. Tudi naj

si zapišejo ti gospodje na vrata, da se pri nas človek, kateri drugače govori kot misli in dela, imenuje „figamož“.

(Iz Ptuj.) Ljubljanski „Slovenec“ štev. 74 poroča, da se je 29. julija t. l. pri Sv. Trojici v Slov. goricah vršil katoliško političnega društva za okraj Sv. Lenard v Slov. goricah glavni zbor. Duša in glavni steber tega zbora bil je kaplan od Sv. Benedikta. Mi bi ne našli trudavredno, temu ugovarjati in se na njegova že tolikrat pri različnih in ponavljajočih shodih ozirati, ki so vsakokrat napadali štajersko vlado, štajerski deželni odbor i. t. d., ko bi ne vedeli, da je gospod Muršič sam zoper svoje prepričanje govoril. On je omenjal razen motiva „proč od Gradca“ tudi sledeče: Za izobrazbo, vedo in umetnost daje dežela 63.000 kron, za deželni muzej 143.000 kron, za risarsko akademijo 19.000 kron, za realično šolo 91.000 kron, za deželni muzej v Ptuj 30.000 kron in od vsega tega mi nimamo nič. (Torej nobenih koristij.) Ljubi gospod! Nebi Vi programe ptujske gimnazije v roke vzeli in v tistih dobrohotno bratih hoteli, koliko učencev slovenske narodnosti tudi tukaj za njihovo prihodnost tla poklada in koliko jih je v njihovih dijaških letih s štipendijami in podporami obdarjenih bilo? Mogoče boste Vi med temi, takih dobrot uživajočimi dijaki tudi ime: Franc Muršič iz Goričnice pri Sv. Margareti, našli! Gospod kaplan! mogoče boste priznali, da ste tudi Vi eden tistih ptujskih gimnazijalcev bili, kateri je z visoko in lepo štipendijo obdarjen bil? Niste li tudi Vi prosta kosila (Freitische) uživali? Kako zamorete Vi od tistih zavodov, ki so Vam za Vaš poznejši poklic pot ugledila, reči: „in od vsega tega mi nimamo nič!“ — Meminissee juvat . . . ! Ako ptujska gimnazijalna knjižnica s slovensko lekturo ni opremljena, je seveda obžalovanja vredno, zna se pa kar še manjka nadomestiti. Vendar dovoljujemo se vprašati: „Ste Vi le en vinar za nakup takih knjig že darovali?“ — Da bi slovenski dijaki pri dobavanju slovenskih knjig pri zunanjih učiteljih bili od teh vsled tega kedaj zavračani, je gola laž, ali pa vsaj natolcevanje. Da se pa učencem s slabim napredovanjem v obligatnih predmetih od privatne lekture — bodisi ista nemška ali slovenska — odsvetuje in se jih od tega, ne samo po nemških ampak tudi po slovenskih profesorjih, kakor v Ptuj tako tudi v vseh učnih zavodih države zadržuje, je po gimnazijskih pravilih potrjena potreba. Toliko gospod Muršič za sedaj! Želite prilično kaj več, bomo Vaši želji ustregli. — Nekdo ki tako nepravilno ne misli kakor Vi.

(Gospod župnik iz Majšperga) piše na »Pettauer Zeitung« sledeče: V neki zadnji številki »Pettauer Zeitung« se bere, da je podpisani v neki njegovi pridigi prepovedal »Štajerca« brati, in to greh imenoval. Ker se podpisani s »Štajercem« ni pečal, ni toraj pri nikaki pridigi le z eno besedo o njem omenil, je prepričan, da je slav. uredništvo »Pettauer Zeitung« pri oni notici od njenega dopisnika zapeljano bilo, ali pa kar bo gotovejš, od nekega tukajšnjega obrekovalca zapeljano bilo. To v svrhu resnice brez zahtevanja kakega poročila. Majšperg, dne 16. avgusta 1900. Vsim spoštovanjem, Jakob Marinič, župnik.

(Čudna bolezen.) Zdravniki v Hamburgu imajo z neko posebno boleznijo opraviti. Eno žensko je lani strela zadela. Ležala je 6 mescev. Ko je vstala, zamogla je hoditi le s pomočjo drugih in to le par korakov. Otrpela so ji bile roke in ramena. Čudno pa je, da kadar grmi in treska, da takrat lahko premika z rokami in nogami. Ko nevihta neha, ji udje iznova otrpnejo.

Odpis zemljiške štibre po nevihti.

(Konec.)

Pri ponavljajočih se škodah v enem in tistem letu, pa odpis davkov ne sme več znesti kakor toliko kolikor celi letni davek znese. Z ozirom na visokost škode, ki mu jo je nevihta povzročila, in ako je naznanilo škode potrebno ali ne, naj se ravna po sledečem navodilu:

Enoletna setva. Je ta na $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$ ali vsa uničena, ravna se odpis davka po tem, in ako je vsa